

U luma' nu Pangcah

I ayaway a tatuas nu Pangcah, masangasangasaw ku nikavulaw i kasarumarumaan a palaan, mitadu ku tamdaw tunu itilaay a nika'ira a patireng tu lumalumaan. Kasicah, caay kalecad ku kamaru'an, nika, yu patireng tu luma' ku tamdaw, mitadu ku heni tu araway atu vangas a kilangan, kureced temenged kiyami a salilien atu savalangen. Iri, makasimsim aca ku heni tu sapavadahungan a eli', temenged kiyami ku langaw nira, kapah a sapavadahung, sapacaveng, saepi' i laludan, diheku aca i kasienawan. Manay, anu misaluma' tu ku Pangach, caay kanca u eli' ku sapitahepu tu nipatirengan a vadahung. Iraan u caveng nu luma', u awul atu eli ku sacavengan, i lalavu ku nipela'an a awul, i putal ku nipilu'ec tu eli'.

Madimel ku tu'as nu Pangcah a paluma tu eli' i umah, mivahvah tu rarapa a caay papingata tu nipalumaan. U nika saan, lihalaw a caay kasasingtev ku langaw, anu ngucngucen ku nipalumaan a eli'. Alamaanan, kay haw mavulaw a tara i rumaan a pala, iri, caay kaadihay ku langaw nu eli' itila, a maanen aca, u hinaliti' ku sapatarud tu eli' i matiya. Kanahatu, caay ka u tadamaanay a nipatirengan tu luma', nika, mangaruday haw tu sapatireng tu luma' a kilang, melaw han caay kasalecalecad ku kilang nu

salili, atu valang. Sisa, u mangalayay haw a misakapah tu nipatirengan, sadakadakay satu ku vavainay a mikilim tu kureceday a kilang, vulu' atu eli' a misaluma'. Iri masakilemel a misimsim a maanen a misakapah a patireng tu macidekay atu dihekuay a luma' i kasienawan, saepi'ay i laludan, u caayay aca kamulesa' a luma'an.

U rayray nu nipatireng nu Pangcah caay kanca ira ku tapang nu luma', parud, alili, u yaan tadaluma' masasedaw ku parena'an nu luma', pasa'amis atu pasatimul ku nipatireng tu alili, pasawali ku panan a misuayaw tu cidal, pasawalien atu pasatipenen ku nipiciray nu vadahung, u awul ku sapavalang, maherek a miluec, patahepu han tu eli' a miluec ku vadahung.

Yu patireng a misaluma', u vavainay amin ku dademakay, mitadihang ku misaluma'ay tu cavay nu heni, u vavahi hantu, u nipisiremut a misadimel tu caayay kasingtev ku raya' nu eli'. U vavainay hantu i kudul nu vadahung a misilsil a patativava tu eli', dudu satu kelec han a miluec tu uway. Anu maherek tu amin ku nivadahungan, salikulay a demak i, mipusut tu i lalancenay a eli' a pasasingtev, kiya salungan a melawen ku nisaluma'an.

阿美族的房屋

隨著氏族群聚落的遷徙，不同地區，會根據當地的資源發展出不同的建築型態。在選用建材方面，人們會用耐用的楠木或苦楝樹、生存能力極強具冬暖夏涼的茅草。阿美族的建築屋頂會鋪上茅草，以竹茅混用，內層為竹編牆，外層則為茅草。

過去種植白茅作為建材，會驅趕牛隻避免啃食影響長度，偶爾會以蘆葦來取代。因環境影響取用不同的材料。找到實心木或竹來建造屋舍，也結合發揮空心竹的特性，蓋出防水防風的建築工法。

傳統建築有住屋、廚房、倉儲組成，地基為長方形，南北向棟樑，面朝東向陽，屋頂向東西兩面斜下來，用竹子架頂，上方再用竹竿緊密排成板狀，然後蓋上茅草。

屋主在起造時會招喚好友來協助，女人幫忙篩選茅草並整理使長度平整。男人在屋頂上覆蓋茅草，並以竹子固定以藤條綑緊。當工作完成後，修剪屋簷的茅草，看起來美觀好看。